

Pärluggla

Pärlugglan häckar sparsamt till sällsynt i barr- och blandskog över nästan hela landet, från nordöstra Skåne och norrut, dock inte på Öland. Huvuddelen av populationen finns i norra Sverige. Antalet varierar starkt mellan olika år beroende på tillgången på föda.

Den viktigaste faktorn utöver tillgång på mat är förekomst av lämpliga boplatser. Äggen läggs vanligtvis i ett spillkråkehål.

Rödlistestatus 2015: Livskraftig (LC)

Populationsutveckling:

1980–2012: minskning 25 % (fluktuerande)

2001–2012: stabil (fluktuerande)

Fågeldirektivet: Bilaga 1

Häckningsperiod: 1 februari – 20 augusti

Ekologiska krav

Pärlugglan förekommer främst i större skogsområden som domineras av barrskog eller blandskog. Populationen är som störst i samband med goda smågnagarår

Pärlugglan är beroende av äldre, varierad skog med goda jaktmöjligheter på smågnagare och god förekomst av trädhål som boplatser. Den förekommer med störst täthet i äldre granskog, med inslag av gamla lövträd och luckor och öppningar i form av mindre hyggen, jordbruksmark och liknande. Den häckar särskilt frekvent i barr- och lövblandskogar innehållande tall, björk och främst asp där förutsättningarna att finna boplatser är störst. I sydligaste Sverige förekommer den också i områden dominerade av bokskog.

De viktigaste faktorerna inför häckningen är förekomsten av boplatser och god tillgång på smådäggdjur. Som boplatser väljs nästan uteslutande bohål av spillkråka eller holk. Bra bohål är en begränsande resurs. Bohålet kan med fördel ligga i kvarlämnat träd på ett hygge, dock inte alltför långt från sammanhängande skog, där risken för predation av mård är mindre. Eftersom pärlugglan gärna byter bohål mellan åren för att undvika predation från mård är det generellt viktigt med gott om bohål.

Födan består till största del av sorkar och andra smådäggdjur. För god häckningsframgång krävs höga gnagartätheter. Antalet häckande par växlar starkt mellan år. Minskar tillgången på gnagare ingår även mindre fåglar i dieten.

Hemområdet är i storleksordningen 2–5 km² men varierar kraftigt beroende på hur mycket sorkar det finns. Under dåliga gnagarår kan pärlugglan jaga upp till 4 km från boet medan den under bra år ofta håller sig inom 1 km.

Foto: PGB P-G Bentz/sturnus.se

SOF-Birdlife förslag till Artvis vägledning

Häckningen påbörjas normalt tidigt under våren., Ungarna lämnar boet under maj eller början av juni, beroende på när äggen kläckts.

Pärlugglan är i likhet med bland annat hökugglan en vagabond utan fasta revir utom under de år ugglorna häckar. Det är vanligt att häckningsplatser och -områden inte är besatta av ugglor alla år, även om födotillgången är god. Finns det lämpliga boplatser bevarade kommer dessa sannolikt att användas om än med oregelbundna mellanrum. Mellan sorkåren strövar ugglorna vida omkring. När sorkstammarna ökar igen är tillgången på lämpliga boplatser helt avgörande för ugglornas reproduktion.

Hänsyn vid skogsbruksåtgärder

Att bevara potentiella häckningsplatser vid skogsbruksåtgärder har högsta prioritet. Behovet av hänsyn avser i första hand naturliga häckningsplatser (inte holkar).

- Avstå från skogliga åtgärder inom 100 meter från kända, aktiva boplatser under perioden 15 februari–30 juni.
- Spara hänsynsträd i form av grövre tallar och aspar, som kan ha förutsättningar att bli lämpliga häckningsplatser för bland annat spillkråka och därmed även för andra arter som är beroende av den typen av håligheter. Dessa måste sparas även vid kommande skogsbruksåtgärder!
- Lämna hänsynsytor med trädgrupper, även av äldre träd, vid gallring och förnygringsavverkning.
- Spara alla former av hålträd, särskilt de med bohål av spillkråka.
- Spara alltid högstubbar och annan död, stående ved.
- Alla befintliga och presumtiva hålträd och grova murkna högstubbar måste lämnas kvar vid skogsbruksåtgärder.

Skogsvårdslagen säger

- Ta inte bort äldre vindfällen, högstubbar och torrakor, äldre träd vid ägo gränser och myrstackar, äldre lövträd (särskilt asp) i barrskog m.m. Spara hålträd och andra biologiskt värdefulla träd (SKSFS 7:8).
- Undvik skogsbruksåtgärder som kan skada hänsynskrävande miljöer. (SKSFS 7:17).

Indikator på skyddsvärd skog

Pärlugglan är inte en indikator på skyddsvärda skogsmiljöer.

Regional tillämpning

Arten är ojämnt spridd över landet och över 80% av populationen finns i Norrlandslänet, medan förekomsten är glesare och delvis mer oregelbunden söder om den biologiska norrlandsgränsen och i norra Norrlands inland där särskilt omfattande avverkningar gjort att gammelskogarna försvunnit och häckningsmöjligheterna blivit obefintliga inom mycket stora områden. Särskild hänsyn krävs i dessa områden.

SOF-Birdlife förslag till Artvis vägledning

Tips på ytterligare åtgärder som gynnar arten

Generellt gynnar alla åtgärder som gynnar spillkråkan även pärlugglan och andra fågelarter som utnyttjar spillkråkans bohål.

- Lämna regelmässigt grövre aspar och tallar som kan utvecklas till lämpliga boträd för spillkråka och andra arter.
- Pärlugglan accepterar gärna holkar och att sätta upp sådana kan vara en bra åtgärd i områden där det saknas eller är brist på lämpliga, naturliga boplatser. Holkar behöver placeras omsorgsfullt och regelbundet underhållas för att fylla en bra funktion.¹ Att flytta holkarna är positivt eftersom det minskar risken för predation av mård.

Lästips

Artfakta för pärluggla. <http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/102622>. ArtDatabankens webbplats,

---

¹ Om välskötta holkar t.ex. i kust och delar av inlandet sällan eller aldrig används av pärlugglor kan det bero på att slagugglor har sitt revir där men det finns även andra faktorer som inverkar.